VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED VÁROS ÉS A SZEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 227. szám — Ára: 50 fillér — Szerda, 1956. szeptember 26.

Mai számunkból:

A kormányok minden befolyásukat használják fel a szuezi kérdés békés megoldása érdekében (2. oldal)

Reklamáció, hamisítás és más effélék (5. oldal)

DEMOKRÁCIA ÉS FEGYELEM

Mégegyszer le kell írni a címet: Demokrácia és fegyelem —, hogy világossá váljék : az *és* az egyetlen kötőszó, amely a két fogalom között megállhat. Nem nyelvtani okoskodásról van itt szó, hanem arról, hogy a két dolog egymástól elválaszthatatlan, arról, hogy *a szocialista demokrácia általános kiterjesztése nem járhat sem az állampolgári, sem a párt-, sem a munkafegyelem csökkentésével — ellenkezőleg: a szocialista demokratizmus kiterjesztése fokozottabb fegyelmet követel az egész közéletben, termelésben, párt- és hivatali munkában, politikai tevékenységben egyaránt.*

Azért is fontos hangsúlyozni, hogy csak az *és* kötőszó állhat a demokrácia és a fegyelem fogalma között, mert néhányan így alakítják ezt a címet: Demokrácia, vagy fegyelem. Nos ezek elfeledkeznek arról, hogy a két fogalom nem áll egymással ellentétben, hogy a demokrácia egy pillanatig sem nélkülözheti a fegyelmet, mert a teljes, igazi demokrácia az eddigieknél is fokozottabban igényli. Ha nem párosulna ugyanis az önként vállalt szilárd fegyelemmel, anarchizmussá vedlene.

A fegyelem biztosítását szolgáló korábbi módszerek az új szellem keretei között idejét múlták. *Ma már érvényesülőben van az az elv, hogy az állampolgári és munkafegyelem megtartását ne adminisztratív rendszabályokra bízzuk főként, mert azok esetenként túlzók voltak és nem is vezettek mindig célhoz. A dolgozók igazságérzetének jobban megfelel a társadalmi nevelés módszere, ami lehetőséget ad arra, hogy az első, kisebb botlásokat se sújtsuk a törvény szigorával — inkább adjunk időt és módot az embereknek arra, hogy botlásaikat jóvátegyék és elsajátítsák a szocialista fegyelem normáit.* Ez a módszer természetesen együttal arra is alkalmat adhat, hogy egyes munkahelyeken egyes személyek a törvényes felelősségrevonás elmaradása reményében túltegyék magukat a fegyelmi követelményeken.

A közélet demokratizmusába beletartozik a fegyelem biztosításának demokratizálása is — ezért szigorúan demokratikus alapon kell elérni az általános fegyelmet is. Ez pedig azt jelenti, hogy a fegyelem megsértői ellen társadalmi nevelőeszközöket kell alkalmazni — amíg azok elégségesek. A fegyelmi tárgyalások korábban zárt ajtók mögött folytak le — így sem az ügy elbírálásában, sem a büntetés megszabásában nem érvényesülhetett megfelelően a nyilvánosság véleménye. A büntetések nem is kerültek mindig nyilvánosságra. Az ilyenfajta eljárás kényelmes volt a fegyelemsértőnek, ha arra gondolunk, hogy fegyelemsértése nem vált általában és részleteiben ismeretessé, de kényelmetlen volt abból a szempontból, hogy szinte letörülhetetlen, örök felkiáltójelnek ígérkezett káderlapjára.

Amikor tehát a fegyelem további megszilárdításáról beszélünk, azzal is számot kell vetnünk, hogy *milyen demokratikus eszközökkel tudjuk ezt elérni.* A kisebb fegyelemsértések ellen a nevelőmunka, súlyosabb esetekben az országszerte megalakulóban lévő társadalmi bíróságok kapnak nagy szerepet. Természetes azonban, hogy a bűncselekmény fogalmait kimerítő fegyelemsértések továbbra is az állami bíróságokra fognak tartozni. Fontos az is, hogy a fegyelem megsértőit minden esetben egyénenként ítéljük meg — különböző embereket és cselekedeteket ne azonos mértékkel mérjünk!

A fegyelmi büntetéseknek nem szabad megtorlás-jelleget adni, mert azok minden esetben a társadalmi nevelés eszközei. A kitöltött büntetés után pedig nem szabad éreztetni az egyénekkel, hogy egyszer vétettek a szocialista együttélés szabályai, vagy a társadalmi, esetleg a személyi tulajdon ellen.

A fegyelem biztosításának demokratizmusát segíti elő az az új gyakorlat is, miszerint a fegyelmi jogkör kiszélesedett, az üzemekben *nemcsak az igazgató és a felsőbb vezetés bír fegyelmi jogkörrel, hanem a művezetőkből, részlegvezetőkből, az alapszervezeti párttitkárból és a szakszervezeti bizalmiból alakult helyi fegyelmi bizottság is. Ez a bizottság kétségtelenül reálisabban tudja majd mérlegelni a fegyelemsértés fokát és körülményeit és igazságosabb, körültekintőbb döntésekre lesz képes.*

Az az általános tapasztalat, hogy a jelenlegi politikai légkör kedvez az állampolgári és munkafegyelem megszilárdításának. Az emberek nyugodtabbak, lelkiismeretesebbek: kevesebb a késés és az igazolatlan hiányzás. A dolgozók jobban ragaszkodnak jelenlegi munkahelyükhöz, mert érdekeik képviseletét az üzemi szervektől várják —, s ez abban is megnyilatkozik, hogy nem vándorolnak olyan gyakran üzemről-üzemre, bele tudnak illeszkedni munkahelyük általános fegyelmébe és szokásaiba.

Fegyelem azonban nemcsak a munkában és a kötelezettségek teljesítésében szükséges, hanem a demokratikus jogok gyakorlásában is. A szertelenség és felelőtlenség csak károkat okozhat. Józanul, meggondoltan kell cselekedni az élet minden pontján!

A vezetők és az egyszerű dolgozók bátran és határozottan követeljék meg a fegyelmet egymástól is, munkatársaiktól — s a dolgozók is, a vezetők is öntudatosan vállalják a fegyelmi kötelezettségeket!

Ez a további demokratizálódási folyamat egyik legnagyobb követelése.

Szeged az átszervezés után is megyei jogú város marad

Sajtótájékoztató a Csongrád megyei Tanácsnál

Csongrád megye tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, Papp Sándor elvtárs kedden sajtótájékoztatót tartott Hódmezővásárhelyen, s válaszolt a Délmagyarország és a Viharsarok munkatársainak kérdéseire.

Előljárójában a területrendezésről a következőket mondotta Papp elvtárs: Mint ismeretes, Békés-Csongrád megye székhelyéül Szegedet javasolta a Minisztertanács. Ennek megfelelően Szegeden már megkezdték a helyszíni tanulmányozásokat, hogy milyen épületekben lehet a megyei hivatalokat elhelyezni. Ezt a kérdést meg lehet úgy oldani, hogy

a városban nem vesznek igénybe lakóházakat hivatalok céljára.

Ennek ellenére a lakáselosztási gondok átmenetileg nem csökkennek, mivel a megyei tisztviselők egy részének is lakást kell biztosítani. Az egyesített, s megnagyobbodott megyében nyolc járási jogú város lesz, Szeged pedig megmarad megyei jogú városnak.

Arra a kérdésre, hogy az idei tagosítás során fordultak-e elő törvénysértések és mikor fejeződik be a tagosítás, Papp elvtárs a következőket válaszolta:

A tagosítás kisebb-nagyobb nehézségek közepette, de mindenütt rendben, törvényesen folyik.

Ezzel kapcsolatban eddig egyetlen feljelentés sem érkezett és ügyészi óvás sem volt, pedig az ügyészség mindegyik ügyet átnézi. A tagosításnak ebben a hónapban be kell fejeződnie az egész megyében, legfeljebb egy-két nap késésről lehet szó.

A tanácsok szak-alkalmazottai között még ma is elég kevés a középiskolát és az egyetemet végzettek száma. Az értelmiséggel kapcsolatos KV-határozat után hogyan akar a tanács ezen a helyzeten javítani?

Azokat a titkárokat, osztályvezetőket stb. — válaszolta a megyei tanács elnöke —, akik eddig jól ellátták feladatukat, a jövőben fokozottabban küldjük főiskolára, egyetemre, hogy megszerezzék a kellő szaktudást. Egy részük jelenleg is közgazdaságtudományi egyetemen, vagy tanácsakadémián képezi magát. Azt akarjuk azonban, hogy

az új munkaerők az eddiginél sokkal nagyobb százalékban közép- és felsőiskolát végzett fiatalokból, értelmiségiekből kerüljenek ki.

A tanácsok alkalmazottainak már csak azért is szükségük van a tanulásra, a továbbképzésre, mert egyes funkciók a jövőben valószínűleg képesítéshez lesznek kötve.

A megye gépállomásai hogyan tudnak több üzemanyaghoz jutni az őszi szántás-vetés gyorsabb elvégzése érdekében?

Sajnos — volt a válasz — ebben a dologban keveset tudunk segíteni. A központilag kiutalt gázolaj mennyiséget nem lehet túllépni, noha szeptember harmadik dekádjára is csak 112 tonna gázolajat kaptak a megye gépállomásai. Ez azt jelenti, hogy

a meglévő üzemanyaggal úgy kell gazdálkodnunk, hogy minél nagyobb területeket felszánthassunk,

elsősorban persze a termelőszövetkezetekben. Arra van szükség, hogy a traktoristák, ahol csak lehet, takarékoskodjanak az üzemanyaggal, bár nagyon jól tudjuk, hogy ez is nehéz, mert száraz a föld és nehéz a munka.

Végül arra a kérdésre válaszol Papp elvtárs, hogy az aszálykárt szenvedett termelőszövetkezetek és egyénileg dolgozó parasztok milyen begyűjtési kedvezményt kapnak.

— Aszály címén nem lehet a kukoricabeadást csökkenteni. Ellenben tudomásunk van arról, hogy a vízkár-kieséseket figyelembe veszik a beadásnál. Ilyen értelemben elsősorban a deszki, a kübekházi és környékbeli tsz-ek, egyéni dolgozó parasztok számíthatnak arra, hogy rövidesen megtudják, mennyivel csökken a kukoricabeadásuk.

A második kerületi Tanács munkájáról, a törvénysértésekről és szabálysértésekről, a tanácstagok tevékenységének támogatásáról tárgyalt

a Városi Tanács végrehajtó bizottsága

Kedden délelőtt ülést tartott Szeged megyei jogú város tanácsának végrehajtó bizottsága. Az ülés napirendjén elsőként a II. kerületi Tanács végrehajtó bizottságának munkája szerepelt. A végrehajtó bizottság megállapította, hogy a II. kerületi Tanács munkája ez évben sokat javult, de még számos kívánni valót hagy maga után, főleg a tömegkapcsolatok további javítása és a lakosság ügyeinek intézése terén. A községpolitikai terv végrehajtásában jelentős eredményeket ért el a kerület, mégsem használták föl azonban a szakigazgatási szervek és maga a kerületi tanács végrehajtó bizottsága sem mindazt a lehetőséget, a mi a kezükben volt, a terv teljesítéséért.

A napirend következő pontja a szabálysértési eljárások, valamint a szocialista törvényesség betartása volt a tanács szakigazgatási szervei és a dolgozók részéről. Megállapítást nyert, hogy e téren is javult a tanács szakigazgatási szerveinek munkája, mindazonáltal még fordulnak elő törvénysértések az alsófokú tanácsi szerveknél és a Városi Tanácsnál egyaránt, főleg a lakásügyi vonalon. A kihágásokkal és szabálysértésekkel kapcsolatban a végrehajtó bizottság kérelemmel fordult a sajtón keresztül a lakosság felé, hogy minden ilyen esetre hívják fel a figyelmet és így öntevékenyen vegyék elejét a szabálysértéseknek. A szocialista törvényesség betartásában és a kihágások számának csökkentésében nagy szerepet játszik a lakosság közhangulata és leleplező magatartása. A törvényesség kérdésében éles vita alakult ki a tanácsülésen — példázva az új, szabadabb szellemet és azt, hogy ez csak küzdelmek árán szerez magának teret — az ügyészség képviselője és egyes végrehajtó bizottsági tagok között.

A végrehajtó bizottság foglalkozott az 1087-es minisztertanácsi határozat alapján a tanács és a végrehajtó bizottság tömegkapcsolatainak javításával és főként a tanácstagok tevékenységének elősegítésével. A végrehajtó bizottság állásfoglalása megerősíti a tanácstagokat azon jogukban, hogy panasznikkal, bejelentésekkel, javaslataikkal a megfelelő szervekhez fordulhassanak és ott foglalkozzanak velük, valamint hogy tájékoztassák a tanácstagokat, főként a társadalmi, szociális és kulturális kérdésekben, továbbá a panaszaikban és beadványaikban kifogásolt intézkedések körülményeit illetően és végül az általuk beadott indítványok sorsa felől. A tanácstagok beadványaira, javaslataira és panaszaira sürgősen, de legkésőbb 15 napon belül választ kell adni az illetékes szerveknek. A végrehajtó bizottság amellett is állást foglalt, hogy a tanácsülésen a szakigazgatási szervek vezetői a tanácstagi interpellációkra azonnal adjanak választ, illetőleg ha rögtön kielégítő választ nem tudnak adni, a legrövidebb időn belül tájékoztassák a tanácstagokat. Hasonlóképpen foglalkoztak az állandó bizottságok munkájával és megállapították, hogy az állandó bizottságoknak a szakigazgatási szervektől nagyobb segítséget kell kapni.

A nők érdeme is!

A Kéziszerszámárugyár teljesítette harmadik negyedévi tervét

A Szegedi Kéziszerszámárugyár több hónapja keres munkásokat felvételre. Különösen nagy a hiány gép- és szerszámlakatosokban, akik közül eddig csak egyet tudott fölvenni az üzem. A terveket azonban a gyárnak teljesítenie kellett. Ezért úgy határoztak, hogy segédmunkásokból tanítanak be csiszolókat. Férfi segédmunkás sem akad bőven a városban. Női dolgozók viszont mentek volna, de az olyan kiváló munkások is, mint Nagy Zoltán, vagy Mótzwickler Sándor művezetők,

hallani se akartak

arról, hogy fehérnépet tanítsanak be. Nagy Zoltán valahogy úgy fogalmazta meg: „Tiltakozom a szakma lebecsülése ellen, a csiszolómunkát nem lehet akárkire bízni".

Az üzemben már korábban is dolgoztak nők, mint például Buresné, aki már volt anyagelszámoló, anyaghordó, csomagoló és takarító, de seholsem találta fel magát. Egyik nap aztán azzal állott elő, hogy engedjék őt csiszolókőhöz. Mivel Buresnét már ismerték, megengedték neki a csiszolás tanulását és csodák csodája: rövid idő alatt száz százalék fölé emelte teljesítményét, s ami talán a legfőbb, a nőkhöz méltóan ügyelt a kivitelezésre, az elkészített darabok csinosságára. Ezután

mindjobban megtört

a művezetők ellenállása, egyre több női dolgozó került a gyárba. Buresné pedig egyre haladt fölfelé, s szeptember 24-én már 200 százalék körül teljesített, vagyis nyolc óra alatt 67 forintot keresett! A számadatok azt bizonyítják, hogy az elmúlt negyedév során 96 új munkás érkezett az üzembe. Persze, volt olyan is, aki a körülvezetéskor búcsút intett, többet nem is látták. Bizony, nehéz itt a munka, és ami legjobban elkeseríti a női dolgozókat, tetőtől talpig porosak, olajosak lesznek. Mégis a 96 munkás közül 63 az üzemben maradt, s közülük

alig-alig van már olyan

aki nem teljesíti a tervet. Ma már megtört a jég a kovácsműhelyben is, ahová eddig be sem engedtek fehérnépet, mondva: az úgy fél a tüzes vastól, mint az ördög a szenteltvíztől. Ma már két nő dolgozik a kovácsműhelyben, s mondjuk meg őszintén: jól. Maguk a művezetők dicsérik munkájukat, s ha hetenkint új, meg új nődolgozók érkeznek, már előre igényt tartanak, vállalják a betanítást. Vajon miért e nagy buzgalom? Egy dátummal lehetne megmagyarázni. A Kéziszerszámárugyár szeptember 24-én befejezte harmadik negyedéves tervét. Ez anyagi előnyt jelent a művezetőknek is, és még egy, nem kell most már ismerős és ismeretlen előtt szégyenkezni a lemaradás miatt.

Az Indiába menő szecskavágó-kések határidőre elkészülnek, s már jó néhány hajóda tengerre is kelt. A késeken ott van mindenütt: Szeged, Made in Hungary. Ezek a kések elismerést szereznek a Kéziszerszámárugyárnak, s a szegedi nőknek, akik hozzásegítették az üzemet a terv teljesítéséhez.

A bánásmód az új munkásokkal jó. Az elmúlt hét csütörtökén jött munkásnő már-már önállóan dolgozik, s csak arról panaszkodik: nehéz megszokni a vasmunkát. „Én eleinte féltem, de most már úgy érzem,

nem olyan ördöngös mesterség

a csiszolás". A két hónapja itt dolgozó már így beszél: „Nem rossz a kereset, a munka sem nehéz, jó, hogy ide jöttem!" Aki pedig már negyedéve az ízzó vassal bíbelődik, el se tudja képzelni, miért idegenkednek a nők ettől a munkától. Valahogy így fogalmazza meg: „Aki akar magán segíteni, az megteheti, hisz itt a művezetők azon vannak, hogy a nehéz fizikai munkát kisgépesítsék"

(Förgeteg)

Ünnepségek a Néphadsereg Napján

A Magyar Dolgozók Pártja Szegedi Városi Bizottsága, Szeged megyei jogú városi tanácsa, valamint a Hazafias Népfront városi bizottsága a Néphadsereg Napja tiszteletére nagyszabású ünnepségeket rendez. Valamennyi rendezvényre díjtalan a belépés.

Szeptember 29-én, szombaton reggel 9 órakor helyőrségi sporttalálkozó lesz a Törekvés-pályán, labdarúgással, röplapda- és atlétikai versenyekkel, valamint lövészettel. Délután 2 órakor az üzemekben, vállalatoknál és intézményeknél ünnepi megemlékezést tartanak. Délután 4 órakor mezei futóverseny lesz a vásártéren. Este 8 órakor pedig ünnepi díszelőadást tartanak a Szegedi Nemzeti Színházban.

Szeptember 30-án vasárnap reggel 9 órakor megkoszorúzzák a Széchenyi téri szovjet hősi emlékművet. Majd 10 órakor ugyanitt térzene lesz. Ugyancsak 10 órakor kezdődnek a Haladás-stadionban a sportversenyek döntői. A Haladás-pályán labdarúgó, röplabda, atlétikai, kerékpár és repülő modellező versenyek lesznek.